అడిగాను. చెప్పింది చెయ్యమంటుంటే, పెళ్ళి కూతురెలాగా వస్తుందే పాపం అని సర్ది చెప్పబోయారు.

ఆ అమ్మాయొచ్చింది పిన్నిగారూ అంటూ. నేను పిన్నిగార్నా యింకానయం బామ్మగారు అందికాదు. టాక్సీలో వెళ్ళి కన్నాట్ ప్లేసులో ఆంజనేయస్వామికి చిట్టిగారెల దండ వేసి వచ్చాం (దండ మాతో తెచ్చుకున్నావనుకోండి) కొత్త దంపతులకు మా ఇంట్లో టీ టిఫిన్ - ఆ అమ్మాయి....చాలా కలుపుగోలు పిల్ల.... పిండి పిసక్క పోయినా మనం ఒహప్పుడు కొంత మందిని క్షమించేసెయ్యాలి. ఆ రోజు మేం రాత్రల్లా చిట్టిగారెలు తింటూ ఆడవాళ్ళు ఆడహస్కు, మగవాళ్ళు మగహస్కు వేసుకుంటూ నిద్దరోకుండా కబుర్లతో కాలక్షేపం చేశాం. అందుకే చిట్టిగారెలుతినాలంటే లెనిన్ మనవరాలి మొగుడైనా ఢిల్లీలో కన్నాటుప్లేసులో ఆంజెనేయులు స్వామికి మొక్కుకోవలసిందే.

సత్తుగిన్నెస్టోరీ

మజ్జిగ పోసుకోటానికి పాలు తోడెట్టుకోటానికి మా ఇంట్లో తాత ముత్తాతల నాటి సత్తుగిన్నె ఓటుండేది. ఆసత్తుగిన్నెని మేవంతా తోమి తళతళలాడేట్టు మెరిసిపోయేలా వుంచేవాళ్ళం. అప్పటికి జర్మన్ సిల్వరు పళ్లేలూ, కంచాలూ, సిబ్బెలూ,గిన్నెలూ వచ్చినా వాటిని మా ఇంట్లోకి రానిచ్చేవారు కారు మా అత్తగారు. కంచు, ఇత్తడి సామాన్లే వాడేవాళ్ళం కాని మాయవెండి అన్నా, పింగాణి సరుకన్నా మా వాళ్ళకి డోకు. వెండి కంచాలు, వెండిగ్లాసులు, వెండి మరచెంబులూ, తమలపాకుల పళ్లేలు గంధపు గిన్నెలు పన్నీరుబుడ్లూ, పూదొత్తుల స్టాండ్లూ, కుంకుమ భరిణలూ, యిలాచాలా మిస్లేనియస్ సరుకు వెండివే మాకూ వున్నాయనుకోండి. వాటిని పెట్లలోనూ బీరువాల్లోనూ దాచుకునే వాళ్ళం. అప్పుడప్పుడు బద్ధకించినప్పుడు రాత్రిళ్ళు మా వెండి సామాన్ను తొల్చి శుభ్రంచేశాక మాసిన బట్టల బుట్టల్లోనూ బియ్యపు డబ్బాలోనూ పెట్టి పైన విడిచిన బట్టలూ, కూరల బుట్ట, చేటా వగైరాలను కప్పి శుభ్రంగా నిద్దర్లుపోయే వాళ్ళం. కంచుచెంబులు పంచపాత్రలు రాగి హరివాణాలు ఉద్ధరిణలు ఇత్తడి చెంబులు, గ్లాసులు, గట్రా ఉండేవనుకోండి అవన్నీ తళతళామెరిసి పోయేలా తుడిచి సర్దుకుని మా వంటిల్లు కలియుగ వైకుంఠంలా తీర్చిదిద్దుకునేవాళ్ళం. కడిగిందే కడగటం తుడిచిందే తుడవటం అస్తమానం బాల్చీ చీపురు కట్టా అలుకుగుడ్డా చింతపండు కుంకుడుకాయ పిప్పితో, సున్నిపిండితో కొబ్బరి పీచుతో మా రోజులు వెళ్ళిపోతుండేవి.

అప్పటికి కుంపట్లు వచ్చాయికాని పొయ్యిలు ఇంకా మూలపడలేదు. కాఫీలు, గూఫీలు, పప్పులు పాలుకాచటం, చంటిపిల్లలకు వేడ్నీళ్ళు కాచటానికి బొగ్గుల కుంపటీ వాడేవాళ్ళం

కాని మా పెద్దవాళ్లు బొగ్గుల ఖర్చు తగ్గించండ్రా అని విసుక్కుంటూ వుండేవారు. గిన్నెలు గ్లాసులు వగైరా పని మనుషులుతొలిచినా మళ్లీ కడుక్కుని తుడుచుకోందే వాటిని ఉపయోగించటానికి వీలుండేది కాదు. ఆ తోమిన అంట్లలో ఖర్మకాలి ఒక మెతుకో ఒక కూరముక్కో ఒక పోపుగింజో ఏ గిన్నె అంచుల క్రింద వున్నా మొత్తం అన్నింటినీ మళ్ళీ తోమి మళ్ళీ తుడుచుకోవలసిందే.

ఇప్పుడు లైఫ్ చాలా మారిందనుకోండి. అప్పుడు పనివాళ్లు తోడిననీళ్ళు మాకు పనికి వచ్చేవి కావు. అందుకని చచ్చినట్లు చేతులు పడిపోయేలా ఆడవాళ్ళందరూ నీళ్ళు తోడాలిసిందే. పైగా ఇవన్నీ చేరెయ్యటం మరీకష్టంగా వుండేది. మేడమీద వుంటే ఇహ కొంపలోని ఆడాళ్ల ప్రాణాలుపోయేవి. పంపులు వచ్చినా యీ యిక్కట్లు తప్పలేదు. ఇలా అయోమయంగా జీవించటం తప్ప సుఖపడ్డం మావాళ్లకు ఏమాత్రం తెలిసేదికాదు. హైరాణ పడిపోవటం కాళ్లు విరగ్గొట్టుకోవటం. ఆపైన వుండుండి మంచాని కడ్డంగా పడిపోవటం తప్ప ఆడాళ్ళకు మరేమీ తెలిసేదికాదు. విపరీతమైన స్నానాలు, తడిబట్టలతో వంటలు, చాకిరీ.... యిలాటి క్రూరమైన గృహజీవితం గృహిణి అనుభవించి తీరాల్సిందే.

ఇవి యిలా వుండగా వుపోషాలు, వ్రతాలు, భజనలూ, బ్రాహ్మలకి భోజనాలు పెట్టి అవుపోసన వడ్డించుకోవటాలూ, తద్దినాలు వగైరా వగైరా లొచ్చి మూలిగే నక్కమీద తాటిపండులా పడిపోతూండేవి. ఏ కొత్త కోడలైనా నాల్రోజులు అపురూపంగా కాలు క్రింద పెట్టకుండా జరిపించుకుంటే జరిగేది. తరువాత మామూలే - అలుగ్గుడ్డా చీపురూ బాల్చీ తళ్ళూ మళ్ళూ స్నానాలూ పూజలు - అదో అయోమయ ప్రపంచం - ఇహ చచ్చే దాకా ఆవిడకు పాపం అందులోంచి బయటపడి తొంగిచూడ్డానికి వీలుండేది కాదు. పాడి వ్యవసాయం వున్న కొంపల్లో సరేసరి - యమచాకిరీ వుండేది. ఓ కాలవకిగాని వూళ్ళో చెరువుకిగాని నూతికిగాని వెళ్ళి బట్టలుతుక్కుని స్నానంచేసి మంచినీళ్ళు తెచ్చుకునేప్పుడు కాస్త వూపిరి పీల్చుకున్నట్లుండేది అమ్మలక్కలతో బాతాఖానీ-మళ్లీ సంసారంలో పడిపోవటమేకాని అందులోంచి తేలటమంటూ వుండేదికాదు. పురుళ్లూ పుణ్యాలూ,నోములూ, వ్రతాలూ, సమర్తబంతులూ, పెళ్ళిళ్లూ, శోభనాలు యిలాటి కార్యకలాపాలు వచ్చినపుడు ఆడాళ్లకు ఆటవిడుపులా గుండేది. ఖర్చేననుకోండి. చీరెల్నూ నగల్నూ పిల్లల్నూ చూపించుకుని సంతోషపడేవారు. పల్లెటూళ్ల నుంచి పట్నాలకు తరలివెళ్లినా యిలాగే యీ పద్ధతులూ ఆచారాలే సాగించుకునే వారు. ఆదాయాలు తగ్గినా ఖర్చులు పెరిగినా అలవాట్లు పాతవే. అందుకోసం అప్పులు చేసి పరువు కోసం ఆడంబరాల్ని అంటిపెట్టుకుని బ్రతికారు. ఇవన్నీ నవల్లోనూ చెప్పరులెండి (తెలీక) మాట వరసొచ్చింది గనుక గ్యాస్ అనుకున్నా జ్ఞాపకం చేసుకుని అప్రస్తుతమైనా అంతా ఏకరువు పెట్టాను.

సత్తుగిన్నె స్టోరీ అలా వుండిపోయింది. అదంటే మా అత్తగారికి ప్రాణం. దాని వయసు ఆవిడ వయసు కంటే ఎక్కువ - అందుకని పెద్ద దిక్కును చూసినంత మర్యాదగా ఆసత్తుగిన్నెను ఆవిడ చూసుకునేది. కాని ఆవిడ దాన్ని మోడర్నైజు చేయాలనేవూహ వచ్చింది. అంటే చెరిపించి

కొత్తగిన్నె చేయించాలని – మన దేశంలో ఎవర్నీ నమ్మబుద్ధి కాలేదు. నమ్మి ఎవరి చేతిలోనైనా పడితే సత్తుగిన్నెని కాస్తా మాయం చేస్తే – అనే దిగులొకటి ఆవిడకు లోపల వుండేది.

ఇంతలో మా ఇంట్లోకి దక్షిణాది అలవాట్లు కల తెలుగు కుటుంబమే ఒకరొచ్చి అద్దెకు దిగారు. ఆవిడ వీణ వాయిస్తుంది. చిన్నవయసే అయినా అవిడకన్నీ ముసలమ్మ అలవాట్లే – ఎప్పుడూ తడిగుడ్డతో స్నానాలూ పూజలు, యిలా పడుచు వయసులో వుండీ ముదిరిపోయిన బెండకాయలా బెండమ్మలాగా పెద్ద పెద్దకబుర్లు మాట్లాడేసేది. ఆవిడ సత్తుగిన్నెను చూపించిందో రోజున – దాన్ని చూశాక మా అత్తగారు నిలవలేక పోయారు. ఆ సత్తుగిన్నె ముందు మా ఇంట్లో అంచులరిగిపోయిన బోడి గిన్నె జమున ముందు పండరీబాయిగానో, జయలలిత ముందు జి.వరలక్ష్మిలానో మా అత్తగారికి అగుపడి వుండాలి. మా పక్కింటి బెండమ్మగారు మద్రాసు వెళ్తూంటే మా అత్తగారు బ్రతిమాలి పదిరూపాయలిచ్చి మా సత్తుగిన్నెను ఆవిడకు మరీ మరీ చెప్పి కొత్తగిన్నె పోతపోయించి తెచ్చిపెట్టమని యిచ్చారు.

ఇది జరిగాక ఆవిడ దక్షిణాది యాత్రలన్నీ పూర్తిచేసుకుని వచ్చింది. కాని మా సత్తుగిన్నె ఆవిడతో రాలేదు. మా అత్తగారు లోపల్లోపల చిరాకుపడినా ఓపిక పట్టి వస్తుందొస్తుందని నిరీక్షించసాగారు. ఆర్నెల్లు తర్వాత బెండమ్మగారి ఆడబడుచు చెల్లెలు వచ్చింది. ఆవిడతో వచ్చిన సత్తుగిన్నెను చూసి మా అత్తగారినోట మాటరాక నిలువుగుడ్లేసుకుని నిలబడి పోయారు. ఆ గిన్నెకు పూర్వపు కళలేదు – తెల్లగా మెరిసిపోవలసిన సత్తుగిన్నె కొన్ని కోట్ల సంవత్సరాల తర్వాత భూగర్భశాస్త్ర పరిశోధకులు వెలికితీసిన పురాతత్వ పరిశోధనల్లో బయటపడ్డ వస్తువులా వుంది. కాని, అందులో మజ్జిగపోస్తే కాలకూట విషం తయారవుతుందేమో నని మా కందరికీ అనిపించినమాట వాస్తవం. మా అత్తగారు ఏదో అనబోతే మీ సొత్తు పాతసత్తు కరగేస్తే వున్న మతీపోయినట్లు నల్లగా తయారయింది అందట బెండమ్మగారు. మా అత్తగారికి కళ్లనీళ్లు పర్యంతమయింది. వూరుకొండత్తయ్యా అని మేము ఒదార్చినకొద్ది ఆవిడ చిరాకు ఎక్కువయింది. ఆ నల్లగా వున్న సత్తుగిన్నెను మా అత్తగారు అటకమీద పారేయించారు. దాన్ని చూస్తూన్నకొద్దీ ఆవిడకు కడుపులో దేవేసినట్లుగా వుందట.

బెండమ్మగారు మా అత్తగారు మళ్లీ మాట్లాడుకోలేదు. ఇది మా సత్తుగిన్నె స్టోరీ – మేవిప్పుడు అన్నిటికీ స్టీలు గిన్నెలే వాడుతున్నా మనుకోండి. పోతపోసినందుకు మజూరీ మరో రెండు రూపాయలయిందని బెండమ్మగారు నొక్కి చెప్పినా మా అత్తగారు వినిపించుకోలేదు. ఆ రెండురూపాయల బాకి అలా వుండిపోయింది. నేనిస్తానంటే మా అత్తగారు చంపేస్తారు. ఈ స్టోరీ అంతా మా వారికి చెబితే "డామిట్ నోరుముయ్" అన్నారు బెండమ్మగారి సత్తుగిన్నెను చూసినపుడల్లా మా అత్తగారు అవాక్కయి నిలబడిపోతారు. ఆడవాళ్లు మరీ అంత సెంటిమెంటలయి సత్తప్పొలాలను కూడా హ్యూమనైజ్ చేసి పారేస్తే యీ ప్రపంచం చాలా దుఃఖమయ మయిపోతుంది. ఏం చేస్తాం?